

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 3 (3165) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Mélyreható ellentét van Anglia és a Szovjet között a háboruutáni dunavölgyi elrendezés kérdésében

Elénkebb harcok váltották fel Tuniszban a többnapos szünetet

Róma. (MTI.): A *Relazioni Internazionali* legújabb számában hosszabb cikkben foglalkozik azokkal a szempontokkal, amelyek a szövetséges és ellenséges sajtóban a dunavölgyi rendezéssel kapcsolatban kifejezésre jutottak. Részletesen ismerteti a *Völkischer Beobachter* cikkét az új európai rendterveiről, kiemelve a német cikknek azt a megállapítását, hogy

a tengelyhatalmaknak az új Európában szükségük lesz a kis és középállamok bizalomteljes együttműködésére és hogy azok az országok, amelyek társként szegődnek a tengelyhatalmak mellé a most folyó harcban, hasonló jogokat fognak élvezni a jövő tartós, békés együttműködésében is.

Ami az úgynevezett egyesült nemzetek elvét illeti, nem kétséges, hogy ennek a háborúnak céljai közé tartozik Lengyelország, Csehország és Jugoszlávia helyreállítása. Az erre vonatkozó közlésekből azonban nem tűnik ki világosan, vajjon eme országok helyreállítását az egyesült nemzetek a háboruutáni határok között tervezik-e? Mivel Anglia elismerte a Szovjet jogát arra, hogy a háború után visszaállítsa azt a nyugati határt, amely a német-orosz háború kitöréséig fennállott, nyilvánvaló, hogy a dunavölgyi rendezés kérdésében mélyreható ellentét van Anglia és a Szovjetunió között. Mig Moszkva a Duna völgyében és a szláv államokban Európa szíve felé tartó előrenyomulásának előretolt csápjait látja, addig London a Szovjetunió nyugati határain erős európai védelmi gátat szeretne létesíteni és ebből a célból a cseh-lengyel, valamint a jugoszláv-görög regionalis megegyezés tervét pártfogolja.

Benes is beleszól...

A vitába legutóbb beleszólt Benes is. Egy amerikai lapban megjelent cikkében alapjában véve a versaillesi rendszerhez való visszatérés mellett foglalt állást, de még elnyomottabb formák között. Erre a cikkre válaszol Praznovszky Iván rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter a *Nouvelle Revue de Hongrie* decemberi számában. A *Relazioni Internazionali* részletesen ismerteti Praznovszky Iván fejtegetéseit, kiemelve azt a megállapítását, hogy még magának a versaillesi rendszernek szerzői is elismerték, hogy a középeurópai rendezésnek csak kísérleti jellege volt. Benes ezzel szemben a régi rend visszaállítását és örök időkre való rögzítését

követeli. Benes fejtegetéseire az ellenséges tábor egyik vezető személyisége adta meg a választ. Ez a személyiség nem más, mint Cripps, aki novemberben mondott beszédében kijelentette, hogy a háború után ésszerű és tartós

békét kell teremteni, nem pedig hősérvényen alapuló rendezést. Crippsnek ezek a kijelentései a versaillesi pokolba kapaszkodó benesi elgondolások elítélését jelentik. — állapítja meg végül a *Relazioni Internazionali*.

A tuniszi harctér két szakaszán voltak nagyobb összecsapások

Zürichbe érkezett jelentés szerint — mint a *Jest* írja — Tuniszban a többnapos szünetet hétfőn élénkebb harc váltotta fel. A tuniszi harctér két szakaszán voltak nagyobb összecsapások. Éspedig északon, Tunisz város irányában, ahol az első brit hadsereg környékén német páncélosok megtámadták a francia csapatokat. A harc tegnap este még folyt.

Baselből jelentik: (B. T.) Londoni jelentés szerint francia északafrikai vezetők azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a vch-y kormány politikai híveit kizárják a Darlan által létesített francia birodalmi tanácsból. Egyesek biztosra veszik, hogy ezt a tervet előbb-utóbb végrehajlják. Londonban ugy vélekednek, hogy a francia birodalmi tanács teljes felszámolása a súlyos poli-

tikai helyzet miatt bizonytalan. Hír szerint Da Gaulle a francia nemzeti bizottság székhelyét Észak-Afrikába szándékozik áttenni. További szándéka az, hogy ott kormányzati szervezet is létesít.

Rómából jelentik: (MTI) Az olasz lapok stockholmi jelentéssel foglalkoznak, amely az angol sajtó észak-afrikai helyzettel foglalkozó cikkeit ismerteti. Algírban ugyan megölték Darlant, ezt a nagyrovágyo tengernagyot — írja az egyik londoni lap — de nem sikerült megoldani a személye körül kialakult helyzetet. Legújabb értesülés szerint az a francia egység, amelynek megvalósulásában a Londonban működő francia csoport reménykedik, még nagyon messze van.

Amerika ismét megígérte Spanyolország semlegeségének tiszteletbentartását

Madridból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Páleon tábornok, a francia-marokkói északamerikai csapatok főparancsnoka, hétfőn udvariassági látogatást tett Morgana tábornoknál. Spanyol-Marokkó főkormányzójánál. A fogadás alkalmával megismételte Rooseveltnél nyilatkozatát, amelyben Spanyol-Marokkó semlegeségének tiszteletbentartásáról biztosította.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint a Német Távirati Iroda katonai helyről értesült, hétfőn az estj órákban angol bombázók repültek Nyugat-Németország felé. A ledobott bombák a polgári lakosság körében csekély veszteségeket idéztek elő és a lakónegyedekben épületkárokat okoztak. Eddig beérkezett jelentések szerint 4 támadó angol gépet lelőtek.

Ujabb francia merénylet a német megszálló csapatok ellen

Vichyből jelentik: (B. T.) A rádió tegnap közölte, hogy Marseilleben hétfőre virradóan bombát dobtak a német megszálló csapatok egyik szállásába. Egy francia életét vesztette. A megszálló parancsnokságok szigorú rendelkezéseket adtak ki. A villamosforgalmat este 9 órakor meg kell szüntetni. Este 10 órától reggel 6 óráig senki sem tarthat ki az utcán. A katonák felhatalmazást kaptak arra, hogy az el-

lenszegülőkkel szemben fegyverüket használják.

Amszterdami jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat washingtoni jelentése szerint az Egyesült Államok hadbírósa most mondta ki az első halálos ítéletet. Egy néger tizedest ítélték halálra, aki meggyilkolt egy külföldi tengerészt.

Missziók a háboruban

Irta: Hanzély Lajos
püspöki titkár

A karácsonyi misztériumdrama függönye vizkeresztkor felgördül. A behleheimi istálló felett kigyul a fényes csillag s a három napkeleti királyt elvezeti a Kisdéd jászolóhoz. Bennük az egész emberiség, a múlt, a jelen és a jövő emberei jelentkeznek a nagy krisztusi családba. Vizkereszt ünnepe Krisztusnak a „halál árnyékában ülők” javát célzó első örömhíradásra emlékeztet.

A krisztusi eszme ekkor indult el a katolikus missziók apostoli lendületével hódító útjára. S hosszú századok csendes, de kitartó és az apostolok missziós munkájával be is járta, s az evangélium kovászával át is hatotta — mondhatni — az egész világot; ugyanígy, hogy a XX. század hittérítő munkájának hősi erőfeszítéseit a most dúló világháború előtt talán nem is remélt siker koronázta.

A missziók történelme ékesen bizonyítja: a hithirdető egyre tovább vitte a keresztény kultúra zászlóit a kulturálatlan pogány országokban. A misszionárius a civilizáció, a kultúra úttörője volt, ahol csak megjelent. A Niluson s a Szaharán hatolt át oda, ahol a legsötétebb Afrika gyászolt. Nem állt meg a Gangesnél s nem akadt fenn a Himaláján: a keresztény hithirdető a prairen lovagolt s az eskimók jégkunyháiban értekezett; beférkőzött a nomád beduin sátrába s versenyre kelt a prófétával; elhatolt a kóbor tűzimádók hazájába s Kurdisztánszklafészein helyet szorított templomainak. A misszióknak nincs vámfájuk, nincs határkövük, nincs végük! Hódítanak, mint az igazság s a szeretet. Felemelnek és emberré tesznek.

Sajnálattal kell mégis megállapítani, hogy amikor a háborus technika szédületes fejlődése következtében az emberekkel való érintkezés lehetősége levegőben, szárazföldön és tengeren oly bámulatosan tökéletesedik, a lelkek egységének hiánya fokozatosan nő. Világreszek, birodalmak, népek, nemzetek, osztályok és egyes emberek állnak harcban egymással. Szomorú valósággá lett a „bellum omnium contra omnes”. Ez a lélektani magyarázata annak a törekvésnek, mely a kereszténységen kívül állók körében is egységesítő elvet keres.

A cél, amiért ma annyi energiát áldoznak, hogy az igazságosabb, szociálisabb s éppen ezért krisztusibb életforma szülessen meg a forrongó Keleten is, csakis az Egyház missziós erőinek igénybevételével érhető el.

Az Egyháznak ezt az emberiség jobb jövőjét szolgáló missziós ügyét a most dúló háború kedvezőtlenül befolyásolja, sőt részben lehetetlenné is teszi. A keresztény hit terjesztői nem juthatnak el működési helyükre. A tengerek szabadságának békében val-

lott elve és nemzetközi biztosítása háboru idején nem sokat ér. Ékesen példázza ezt a jelenlegi háboru. Teljesen annak a hatalomnak engedélyétől függ, amelyik a tengeren uralkodik. Ismeretes, hogy 1914-ben a német gyarmatok kapcsolata az anyaországgal szinte az első napon megszünt és az egész gyarmatbirodalom kész zsákmánya lett a fölüeny erővel támadó Nagybritanniának és szövetségeseinek. Hogy a helyzet ebből a szempontból sem változott, Abesszinia sorsa bizonyítja. Mit jelentett és mit jelent az a virágzó német missziós munkának s mennyire árt ez az Abessziniában megindult krisztianizáló munkának, nem szorul bővebb megvilágításra. A keresztény kultúra munkásai ellenséges ügynököknek minősülnek. Sorsuk az internáló tábor. Az általuk képviselt ügynek pedig a keserű sorvadás.

A keresztény gondolat mégsem alkudozó és félskerekkel megelégedő próbálkozás, hanem kiállítás a Kisdéd mellé, feltétlen és teljes áldozatvállalás a szociálisabb, az igazságosabb, a keresztényebb jövő kialakításában. A kereszténység nem korszakok vagy földrészek önző érdeke hanem igazság és erő, melynek korlátokat szabni nem lehet. Akik a bethlehemi csillag fényénél ezt meglátták, megértik és átélnek, azoknak a kereszténység propagandája és hódítása becsületűgy és életszükséglet.

Budapest, Nagyvárad és Kolozsvár egy fodrász-ipari hércsoportba tartozik

Most tárgyalják Budapesten a fodrász-ipari munkabérekét. A tárgyaláson a Nemzeti Munkaközpont részéről résztvevő, Szabó János nagyvárad, Venczel Antal kolozsvári országyűlési képviselő, valamint Turbucz József és Németh Antal fodrászsegédek, a Nemzeti Munkaközpont tagjai. A bérmegállapító bizottság az osztályozás folyamán Budapestet, Nagyváradot és Kolozsvárt munkabér szempontjából egy területi csoportba, a többi nagyobb városokat a II. területi csoportba osztotta be. Szamármeti és Nagybánya a II. területi csoportba, Nagykaroly a III. területi csoportba került be. Különösen fontos Szamármetinek a II. területi csoportba való beosztása, mert ezzel a hivatalos fórumok elismerték a város II. osztályu jogosultságát. A szamármeti munkásságnak régi sérelme nyert orvoslást ezen a módon.

Fej-

és derékfájás, idegesség, émelygés, tisztátalan teint gyakran csak az emésztési zavaroknak következménye. Ilyenkor is kell a **DARMOI**

Szolgáltatós gyógyszer-tárak

Barla és Zsigmondovics Aranykereszt. Teleki-utca 2, telefon 16-32.
Dr Ráiz Rudolf Korona gyógyszer-tár. Hiltler-u. 1., telefon 13-76.
Sebestyén A. Dianna gyógyszer-tár. Gilányi-u. 17., telefon 22-57.
Dr Raáber A. Szent István gyógyszer-tár. Mikszáth-u.
A gyógyszer-tárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombat reggelig tart.

Megkezdte működését a Zsidókérdéskutató Magyar Intézet

Nagy súlyt helyez az intézet a rendszeres társadalmi felvilágosításra

Budapestről jelentik: Január elsején megkezdte működését a Zsidókérdéskutató Magyar Intézet. Az új intézmény szellemi életünk régóta tapasztalt hiányát akarja pótolni. Bár a zsidókérdés vitathatatlanul egyik legbonyolultabb, legsúlyosabb nemzeti kérdésünk, mégis szellemi életünk különböző intézményei és szervei mindaddig alig méltatták figyelemre. A zsidókérdés hazai vonatkozásainak tudományos feltárása terén még a kezdő lépéseket sem tettük meg.

A működését most megkezdő új intézet kettős célt tűzött ki maga elé. Egyrészt meg akarja szervezni a zsidókérdéssel foglalkozó rendszeres tudományos kutatást. Figyelme egyformán kiterjed a zsidókérdés történelmi, társadalmi, gazdasági és kulturális vonatkozásaira. Másrészt — a tudományos kutató munka megszervezésén és kiépítésén kívül — nagy súlyt helyez az intézet a rendszeres társadalmifelvilágosító munkára is. Természetesen bekapcsolódik az intézet a zsidókérdés vizsgálatával foglalkozó európai szellemi munkaközösségbe. Felveszi a kapcsolatot Firenzé-

ben, Rómában, Triestben, Frankfurtban és Párizsban már működő hasonló jellegű intézményekkel.

A Zsidókérdéskutató Magyar Intézet azonban csak az öntudatos, nemzeti társadalom hatékony segítségével és támogatásával végezhet eredményes munkát. Az intézet vezetője ezért azzal a kéréssel fordul a magyar közvéleményhez, hogy mindazok, akiknek a magyarországi zsidóság multjára és jelenére, politikai, társadalmi, gazdasági és kulturális szerepére vonatkozó könyvek, füzetek, röpiratok, újságok, folyóiratok vagy egyéb nyomtatványok, eredeti kéziratok, fényképek vagy bármilyen más adatok vannak birtokukban, becsásák azokat az intézet rendelkezésére. A beküldött anyag az intézetben kétségkívül a legmegfelelőbb helyre kerül, ahol tudományos és közhasznú értékelése és felhasználása biztosítva van. A Zsidókérdéskutató Magyar Intézet vezetője Bosnyák Zoltán. Az intézet címe: Budapest, XI., Ötthon-utca 19. Hivatalos órák minden szerdán délután 3—5-ig.

A VASUT

Még fulunkba cseng a karácsonyi ének, még díszben állnak a karácsonyfák... Ragyogó gyermekszemekből ártatlanul sugárzik az édes karácsonyi öröm.

Szeretem az ünnepeket. Különösen a karácsony ragad magával. Gyermekké várom, almodó, türelmetlen gyermekké, aki édes tervek között várja a csodát. Ezért a karácsonyi ünnepek pihenő napjai természetesen olyan ismerősöimhez vittek, ahol apróbb gyermekek is vannak.

Jó volt látni a mosolygó, örömtől ragyogó gyermekarcokat, amint boldog izgalmal mutogatták az új játékokat, a karácsonyfát. Jó volt felszabadulni a gondtelt hétköznapiak selym alól és néhány órára hozzáfutalodni a gyermekekhez.

Az egyik helyen két kipirult arcu mamával voltam együtt. A karácsony előtti események tárgyalásánál tartotunk. Figyeltem az arcokat. Nem a nők, hanem az anyák beszélgettek most. Nem a divatról folyt a szó, hanem a gyermekről, a szemük fényéről.

Szóbakerültek a barátok, a szomszédok gyermekei, így többek között Jenőke is. Jenőke harmadikos elemista, itt lakik az utcánkban. Naponta látom, tehát személyes ismerősöm. A kis Imre barátunknak testi lelki barátja, osztálytársa. Az Imre mamája mesélte el Jenőke esetét a karácsonyi kívánsággal.

Hogy sorjába vegyem: Jenőke jó fiú, jól tanul, szorgalmasan jár ministrálni és papnak készül. De ez nem zárja ki nála, hogy a játékok között szenvedélyesen ne szeresse a vasutat. A vasut Jenőke földi szerelme. Unrőknél mindig csak a vasutal játszott, órák hosszat rakosgatta ki és be az ólomkatonákat a vagonokba és szállította a csapatokat a Don mellé, a kommunisták ellen, hogy védjék meg e sokat szenvedett magyar hazát.

Karácsony előtt levelet írt az anygyl-

nak. „Édes egyetlen anygylkám — írta hízleleg — egy vasutat kérek, de nem akármilyet. Nagyot, sok vagonnal, sínekkel.”

A mama a levél olvasása után próbálta fiacskája kívánságát más irányba terelni. Kérjél valami szerényebbet a Jézuskától, — mondotta neki. — látod, te úgy is papnak készülsz, neked nem kell a vasut. Jenőke rövid gondolkodás után csak megmaradt óhajánál, mondván, hogy a nagy szerényben, amelyikben majd a miseruhát fogja tartani, a legfelső polcon fog állni a vasut.

Imre mamája szintén próbálta lebeszélteni Jenőkét a vasutról. Ünnepek előtt egy délután együtt játszottak Imrével, akkor hozta szőnyegre a vasutat.

— Te Jenőke, én nem értelek téged, — szólta neki, — ha te papnak készülsz, minek neked olyan drága vasut? De ha már annyira szereted a vasutat, akkor azt ajánlom neked, menj el bakternek, akkor több vonatod is lesz.

Imre erre nagy méltatlankodással vonatkozott bele a vitába.

— Hogy mondhatasz ilyet anyu? Egy bakter nem játszhatik a vasutal, akkor már inkább vonatvezető lesz Jenő.

Igy a vasut kérdése függőben maradt. A másik álma Jenőkének, hogy majd ha megnő, az édesapja építtessen neki egy templomot, amely kizárólag az övé legyen. És már gyűjti a szentképeket majdani hívei részére.

Jenőke így él színes ábrándjainak csodálatos tündérországában és építi vágyainak templomát, amely kizárólag az övé.

Hogy megkapta-e a vasutat, nem tudom. De ha most nem hozta volna el az anygyl, ne búsulj Jenőke, mert az Ur Isten megadhatja majd neked a templomodot, a nagy-nagy vasutat, amelyiken szállíthatod az emberi lelkeket, a megvalósult álmok szárnyaiban az Örök Szeretet felé.

Soltész Kálmáné.

Kivállyak a történelemben

Vizkesztet ünnepe három királyok napjának is szoktuk nevezni arról a három keleti uralkodóról, aki a bethlehemi Kisdéd előtt megjelent hódolatát bemutatni. Nem lesz érdektelen ezen a napon néhány sorban megemlíteni, hogy mit tud a történetkutatás a királyokról, császárokról. Akadt olyan kutató, aki összeszámolta, hogy hány király és császár uralkodásáról tud a történelem. A kutatások szerint 75 ország felett összesen 2635 király, vagy császár uralkodott.

Már most a 2635 király és császár közül a hitért vértanúságot szenvedett 29; önmagát halálra ítélte (öngyilkos) 27; önként lemondott a trónról 95; háborúban hősi halállal halt meg 100; fogságban halt meg 128; meggyilkoltak 157; bírósági ítélettel kivégeztek 110; trónjukról elűztek 331; ideggyógyintézetben elhalt 15; a többieknek is több, kevesebb niszontagsággal, nehézséggel, keserűséggel, ármánnyal és gyűlölködéssel kellett megküzdnie. Valóban el lehet irigyelni földi sorsukat. Milyen lesz a sorsuk az Örök Biró előtt?

Kbb.

Hasznos tanácsok a löttvadak értékesítésére és szállítására

A Magyar Tudósító jelenti:

A vadászati szezon beköszöntével azokat a vadászokat, akik fölös löttvad készletüket értékesítik, közelről érdeklí: hogyan kell az elejtett vadakat megfelelően kezelni és szállítani, hogy az legjobban értékesíthető legyen. Általános szabály, hogy a vadat lelövés után azonnal fel kell agatni, úgyhogy az egyes darabok egymáshoz ne érjenek. A vad teljes kihüléséhez az időjárás szerint 9—14 órai idő szükséges. Enyhe időjárásnál nagyon kell ügyelni arra, hogy a vad elszállítás előtt tökéletesen kihüljön. Olyan vad, amely kosarakban kerül elszállításra, tiszta, száraz, hosszszáru, szagtalan szalma közé csomagolandó. Szénát, fűvet nem lehet a csomagolásához felhasználni. A nyul teljes kihülése után a hátsó lábánál zsineggel összekötve és 10 darabonként rudra akasztva, szállítandó. A nyulakat egymásra rakva, még hideg időben sem szabad szállítani, mert ilyen módon felmelegednek és fülledés állhat be, ami a húst fogyasztásra alkalmatlanná teszi. Igen fontos, hogy a nyulak szőre tiszta és száraz legyen. Özet, szarvast, vaddisznót mindjárt a lelövés után fel kell bontani, kizsigerelni és teljesen kihűlni hagyni. Az összes belső részek eltávolítandók, ügyelni kell azonban arra, hogy a vesepocsenye ki ne vágassék, vagy meg ne sérüljön. Az állatok hüvös helyen lévő első lábukra felakasztva, alaposan kihűtendők. Melegebb időben az állatok száját, torkát, a löttsebeket és combokat törött borssal kell meghinteni. A vadaknak golyakkal, vagy lombokkal való kitémése mellőzendő. A fácán, fogoly, szalonka és egyéb szárnyasvad csomagolásához tiszta fűzfa vagy forgácskosarat kell felhasználni. Nagyobb mennyiségű fácán téli időben oly módon szállítandó, hogy azokat páronként fejüknél összekötözve, rudakra akasztva, a vagonban függő állapotban kerüljenek feladásra. Így a vad jó állapotban érkezik meg Budapestre és mindennemű reklamáció és károsodás elkerülhető. Darabáru küldemények zöld szállítóvevényvel adandók fel.

Gyengültek a szovjet támadások Velikije Luki ellen

Az Ilmen-tótól délre tovább tartanak a súlyos helyi harcok. Körülzárták a németek egy ezrednyi szovjet erőt. Megsemmisítésük folyamatban van

Berlin. (MTI.) A Német TI katonai munkatársa írja: A keleti arcvonal helyzetéről minden további nélkül meg lehet állapítani, hogy a német vezetés, valamint a továbbra is támadó jellegű védekezésben álló német és szövetséges csapatok számára semmiféle meglepő elemet nem tartalmaz. A csata nagy hevességgel folyik.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A keleti arcvonalon az időjárás nagymértvű rosszabbodása hátráltatta a harci cselekményeket. A Don és a Volga közötti térségben a németek elhárították az erősebb bolsevista támadásokat és elfoglaltak két helyiséget. Stalingrád mellett a bolsevisták kisebb támadóvállalkozásai meghiúsultak. Beljé térségében a németek további tért nyertek és egy nagyobb helyiséget rohammal elfoglaltak. A Velikije Luki támaszpontért folyó harcban a bolsevista támadások enyhülése volt érezhető. Az Ilmen-tótól délkeletre egy ezrednyi szovjet erőt a német csapatok körülzártak, megsemmisítésük folyamatban van.

Súlyos veszteségeket szenvedett a Szovjet Stalingrádnál és a Don vidékén

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli: A Don-vidéken és a stalingrádi arcvonalon a szovjet súlyos veszteségeket szenvedett. A kaukázusi tengerpart egyik fekete-tengeri kikötőjében megrongáltunk egy szovjet kereskedelmi hajót. Az arcvonal középső szakaszán rohamcsapatunk sikeres vállalkozásokat vittek véghez. Egyik hadseregünk mögöttes területén bekerítettünk több szovjet bandát. 1400 szovjet banditát megsemmisítettünk. Sok fegyvert és hadianyagot zsákmányoltunk. Az Ilmen-tótól délre tovább tartanak a súlyos helyi harcok. A Halász-félsziget előtt gyors német harci gépek elhelyeztettek egy ötezer tonnás ellenséges hajót, míg egy másikat megrongáltak.

Dél-Tuniszban visszavertük a támadó francia erőket. Légierőnk igen hatásosan támadta az ellenség vasúti, országúti szállító eszközeit. Egy ellenséges repülőtámaszpontot telibe találtunk. Öt ellenséges gépet lelőttünk. Egy német búvárnaszád Orántól keletre elsüllyesztett egy ötezer tonnás ellenséges kereskedelmi gőzöst. Egy angol légikötélből 16 gépet lelőttünk.

A késő esti órákban angol gépek zavaró támadást intéztek Nyugat-Németország ellen. A lakosságnak vesztesége van. Két támadó gépet lelőttünk. Gyors német harci gépek a dél-angliai partvidék ellen intéztek támadást a után az éjjel Hull kikötőjét bombázták a német gépek. Sok tüzet okoztak.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat közlése szerint a brit tengernagyi hivatal hétfőn este közölte, az 1350 tonnás Fire Drake nevű romboló elvesztését. A romboló nyolc évvel ezelőtt épült és rendszeres személyzete 145 emberből állt.

3500 szovjet páncélost semmisítettek meg a németek decemberben

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Kaukázus nyugati részén német gránátosok megsemmisítettek ellenséges állásokat és felmorzsolták a kiserődőket építő szovjet alakulatokat.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Német csapatok vasárnap a Don vidékén súlyos harcot vívtak. A bolsevisták több helyen támadást intéztek erős gyalogsági és páncélos erőkkel, de makacs ellenállásra találtak. Az ellenség már az elhárító harcokban súlyos veszteséget szenvedett. Még nagyobb veszteséget okoztak azok a német előretörések, amelyek a szovjet készenléti állások ellen irányultak.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Az elmúlt év december havában 3500 szovjet páncélost semmisítettek meg a keleti harctéren.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 954. közleménye: Líbiában a rossz idő megátolta a harcicselekményeket. Egy sikeres éj-

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

szakai támadás során egy légi alakulatunk bombát dobott az egyik ellenséges repülőterre. Tuniszbán az olasz és német különítmények megszállították a legutóbbi napokban elért sikereiket és új állásokat szálltak meg. Az ellenség légi harcban öt gépet vesztett. A szárazföldi egységek légvédelmi ütegei ugyanannyi repülőgépet lőttek le. Egyik vadászunk nem tért vissza.

Bern. (Bud. Tud.) Kairói jelentés szerint a 8. brit hadsereg olyan területre jutott, amelyen a további előnyomulás meglehetősen nehéz. Számolni kell azzal, hogy a tengelycsapatok itt ellenállást fejtenek ki. Rommel vezértábornagy Tripolisz védelmére hír szerint erősítéseket kapott.

Róma. (MTI.) Az olasz haderő a háboruba lépéstől 1942 december végéig 87 ellenséges tengeralattjárót semmisített meg.

Rooseveltet a béke mentőangyalaként tünteti fel az északamerikai fehérekönyv

Nem megfelelő magatartása miatt visszarendelt katonai attasé, mint koronatanu

Az északamerikai külügyminisztérium, mint ismeretes, vasárnap fehérekönyvet adott ki. Egy washingtoni jelentés részletesen ismerteti a fehérekönyv vezetőjét, indoklását és tartalmát.

A fehérekönyvhöz Cordell Hull külügyi államtitkár írt bevezetőt. A bevezető indoklása szerint az Egyesült Államok kormánya szükségesnek látta, hogy fehérekönyvben ismertesse az Egyesült Államok kormányának 1931. és 1941. közötti döntő tiz esztendőben kifejtett állandó erőfeszítéseit, amelyekkel igyekezett szembeszállni a világraszóló veszéllyel, amelyet Japán, Olaszország és Németország fellépése előidézett.

Németországgal kapcsolatban a fehérekönyv ezeket írja: Egy hónappal Németország azután az elhatározása után, hogy kilép a népszövetségből, Németország kitért minden leszerelési értekezlet alól, de állandóan hangsúlyozta békeakarát és azt a kívánságát, hogy együtt működjön a többi nemzetekkel. Időközben Németország tovább folytatta a felfegyverkezést. Mindjárt a müncheni egyezmény után Hull külügyminiszter óva intett attól a felfogástól, hogy a müncheni egyezmény biztosítja a békét. Csehszlovákia megszállása és Olaszország Albánia elleni támadása két olyan hatalmas csapás volt a világbéke ellen, amely ráébresztette Európát az őt fenyegető veszélyre.

Olaszországról a fehérekönyv ezeket írja: Mikor valószínűvé vált Olaszország támadása Franciaország ellen, Roosevelt felhívást intézett Olaszországhoz. Roosevelt felajánlotta, hogy Olaszországról különleges kívánságait

továbbítja Nagybritanniához és Franciaországhoz. Olaszország nem fogadta el Roosevelt ajánlatát. Roosevelt óva intette Mussolinit, kijelentvén, hogy az Egyesült Államok érdekeit azonnal kedvezőtlenül érintené, ha a háboru Európában Olaszország beépése következtében kiterjedne. Mussolini azt válaszolta, hogy már meghozták a döntést a háboruba való belépésre.

Az Egyesült Államoknak Francia-

ország irányában követett politikájáról is megemlékezik a fehérekönyv. Eszerint a francia kormánnyal való kapcsolatok fenntartásának első gyümölcse az volt, hogy 1940 június 18-án a francia kormány kimondotta, majd a német-francia fegyverszünet után megismételte azt a kötelezettségét, hogy a francia hajóhadat soha sem engedi át az ellenségnek.

Figyelemreméltó részlet még a fehérekönyvben a Japánról szóló.

Német vélemény a washingtoni fehérekönyvről

Berlin. (MTI.) Itteni politikai körökben hétfőn azt a tény emelik ki az Egyesült Államok által kibocsátott fehérekönyvről kapcsolatban, hogy az amerikai kormány Millert volt berlini kereskedelmi attaséra hivatkozva koronatanuként, Millert kereskedelmi attasét felettes hatóságai nem megfelelő magaviselete miatt kénytelenek voltak Berlinből visszarendelni és később a külügyi hivatal szolgálatából elbocsátani.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz cikket közölt az Egyesült Államok külügyminisztériuma által kiadott fehérekönyvről kapcsolatban. Megállapítja a cikk, azt a kérdést, ki felelős a háborúért megcáfolatlan bizonyítékokkal már eldöntötték: az amerikai kormány ezt a háborút akarta és felidézte. Emlékeztet a cikk arra, hogy a kongresszus január 6-án összeült és ezzel kapcsolatban felsorolja azokat az okokat, amelyek az amerikai kormányt a fehérekönyv kiadására indították. Az amerikai kormány nem mer a január

6-iki kongresszus elé állni és az újabb súlyos áldozatokat bejelenteni. A kormány fél a szenátus bírálatától. Az amerikai kormány ezen a tüésen katonai vereségekről számolhat csak be. A cikk végül megállapítja, hogy hiánytalanul be lehet bizonyítani, hogy az Egyesült Államok tízéves külpolitikája során nem jószomszédi és megbékélési politikát folytattak, hanem beavatkozási és háborus politikát. A történelmi események hebizonyították, hogy helyes volt Németországnak az az állítása, hogy az Egyesült Államoknak szándékában állt beavatkozni az európai ügyekbe és megtámadni Európát.

Csangkaisiek Moszkvába utazik

Sanghaiból jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Csangkaisiekből közlik, hogy Csangkaisiek tábornok rövidesen Moszkvába látogat, hogy találkozzék Stalinnal. Hír szerint Washingtonba is ellátogat.

Uj fejezet előtt áll a magyar diákszervezeti élet

Hozzászólás a Turul Szövetség fővezérének lemondásához

Írta: KAKAS ISTVÁN a Kolozsvári Magyar Diákok Szövetségének elnöke

A fővárosi lapok karácsonyi számokban ismertették Ambrus Józsefnek, a Turul Szövetség volt fővezérének utolsó fővezéri parancsát, amit a keleti hadszíntérről küldött s melyben fővezéri tisztségéről való lemondását hozza a bajtársak tudomására.

Az összeomlást követő években a Turul Szövetség valóban a trianoni ország nacionalista ifjúságának legnagyobb szervezete volt s így érthető a sok jó, vagy kevésbé jóindulatú kommentár, amely Ambrus József országos feltűnést keltő lemondását az elmúlt hetekben kísérték. Ezek a kommentárok kivétel nélkül hirt adnak arról a hasadásról, amely a Szövetség fővezérége és a bajtársak nagy tömege (pontosabban a Szövetség egyetemi és főiskolai Bajtársi Egyesületei) között keletkezett és amely a most lezárult esztendő végére áthidalhatatlan szakadékká szélesbedett úgy, hogy a fővezér jobbnak látta két központi munkatársával egyetemben lemondását közzé tenni.

Nem érdektelen

a magyar értelmiségi ifjúság nagyműtű szervezetének kirobbant válságával foglalkozni. Különösen akkor nem, ha mint kívülálló, a csonkaország első harcaitól távolmaradtak igyekszünk a legnagyobb jóakarattal tárgyilagosságot szempontra kialakítani a kérdéssel kapcsolatban. Azonban nem célunk itt az egész keresztény-nemzeti alapon álló magyar ellenforradalmár jobboldal megszervezésére alakult Turul Szövetség harcainak s az első hős korszakában kiváló eredményeket felmutató hatalmas tevékenységének történetét fellapozni, pusztán annak okát keressük, miért fordult szembe a magyar egyetemi és főiskolai ifjúság a Turul legutóbbi urával.

Mindenekelőtt tudnunk kell, hogy a Turul Szövetség nem csupán az egyetemi ifjúság szervezete, amint azt Erdélyben sok helyütt gondolják, hanem társadalmi jellegű, hiszen számos helyi törzset, bajtársi egyesületet foglal magába, részint a fővárosból, részint pedig olyan vidéki helységekből, ahol egyetem, vagy főiskola nincsen s ezzel is azt a célját óhajtott elérni, hogy országosan megszervezze az egész magyar jobboldali társadalmat. Azonban a Turul „társadalmi” és „ifjúsági” része a Szövetség szervezetében, így a vezetésben nem nyert elhatározást s ez okozta, hogy az egyetemi ifjúság olyan idős urak irányítása alá került, akik nem érthették meg a jóval utánuk következő nemzedék beállított-ságát, szemléletét, hiányait, vágyait és céljait, de még ez volt aránylag a jobbik eset, másrészt pedig főleg politikai ugródeszkának használták fel az ifjúságot, átjuttatva azt a csonkaország társadalmában létrejött egészen különböző érdek-csoportosítások kezére. Így alakult ki az „örege-dő”, „kopaszodó”, vagy „szakállas diákvézerek” intézménye elsősorban azokból a végzettségek akik az egyetemről kikerülve, kellő képességek hiányában, nem tudtak a társadalomban hiuságokat vagy ifjui álmukat

kielégítő módon elhelyezkedni és okvelelően célravezetőnek vélték további törtetésük eredményes eszközeként az egyetemi ifjúságot felhasználni. Amikor az örökifjú diákvézerek rövid rajzát adjuk, nem mulaszt-hatjuk el, hogy tisztelettel és hálával meghajtsuk fejünket azok előtt az igazi tehetségek előtt, akik igen fontos politikai, gazdasági, vagy szelle-mi pozícióba jutva, nem feledkeznek meg a nemzet jövőjét biztosító ifju-ságról hanem immáron jelentékeny sullyal és szinté atyai szeretettel kar-olják fel annak lelkes és becsületes megmozdulásait. Sajnos, hogy az ilyen tehetségek száma aránylag ke-vés.

Közben azonban

valami történt. Az elszakított terüle-tek visszatérésével visszatért az a magyar értelmiségi ifjúság is, amely hivatását megtalálta és hűsz keser-ves esztendeig annak és csak annak élt. Hatással volt ez az ifjúság a csonkaország egyetemi és főiskolai hallgatóságának tömegeire diákszer-vezeti sikon, hiszen Kolozsvárról in-

dult ki az az egységmozgalom, amelynek ezidőszerinti legfőbb szer-ve, a Magyar Ifjúság Nagybizottsága ma a magyar egyetemi és főiskolai ifjúság tulnyomó nagy többségét vallhatja magáénak, de hatott a mun-ka síkján is, munkaprogramjával és a magyar értelmiségi ifjúság új élet-formájával, amely a közösségi mun-ka jegyében épül ki. Az egység, a minőség, a magyar közösségi gondol-lat jelszavai és az az erő, ami ben-nük rejlik, meghódították a csonkaor-szági egyetemi és főiskolai ifjúság legjobbait és magukkal ragadták a szélesebb tömegeket is. Ezek epdig tettekrekesen munkához láttak, mun-kaiprogramot és munkaterületet köve-tek szervezeteik vezetőitől. Így kerültek szembe a Turul Szövetség egyetemi és főiskolai egyesületei a Fővezéréssel.

A magyar egyetemi és főiskolai if-júság jelszava pedig ez lett: az ifju-ságot a saját szervezeti kereteiben maga az ifjúság vezesse. Megtörtént tehát az ifjúság nyílt szembefordulása a szakállas diákvézerekkel. Az Ifju-ság Nagybizottsága 1942. tavaszán két memorandumot juttatott el az il-

letes kormánytényezőkhöz. Az első memorandum a diákszervezetek részé-re korhatár bevezetését kéri. A má-sodik az ifjúsági szervezetek új rend-jének megalkotásánál figyelembe ve-endő általános szempontokat tartal-mazza. A korhatár gondolatát a val-lás- és közoktatásügyi miniszterium, mint az ifjúság egyhangú akaratát teljes mértékben magáévá tette és a diákszervezeti reformot tartalmazó, megjelenés előtt álló rendelet azt ki is mondja.

Mindezeket megfontolva, főleg pe-dig amiatt, hogy a közeljövőben már törvényes intézkedésből kifolyólag sem lehet ifjúsági vezér, Ambrus Jó-zsef lemondott a Turul Szövetség fő-vezérőségéről.

A lemondással kapcsolatban a főis-kolás ifjúság erősen várja azt a rend-kívüli követtábort, amelynek összehi-vását a Turul Szövetség összes egye-temi és főiskolai Bajtársi Egyesüle-tei kérték az általuk beküldött szol-gálati jegy útján. Ez a szolgálattal jegy különben egységes szövegben hig-gadt, de kemény bírálatot mond a Fő-vezérőség működése felett.

Erdély magyar egyetemi és főisko-lai ifjúsága reméli, hogy a rendkívüli követtábor megoldja a Turul súlyos válságát és meg hozza a forrón óhaj-tott tisztulást a csonkaországi mag-yar értelmiségi ifjúság legnagyobb nacionalista szervezetében. Ugyanak-or még szélesebb körben teszi lehe-tővé a szépen induló munka kibon-takozását.

Megjelent Nagyvárad lakásbérleti szabályrendelete

Mire terjed ki a szabályrendelet? Hogyan kell kötni szerződést?

(Huszdik közlemény.)

(5) A házfelügyelő szolgálati viszony a szerződő felek bármelyike részéről háromhavi felmondással megszüntethető. A felmondás csak bérnégyedek alkalmával az illető hónap 14. napjának déli 12 órájáig történhetik és csak a következő bérnégyedre (a februári-ra is) szólhat.

(6) A felmondást a házfelügyelővel írásban kell közölni.

(7) Ha a házfelügyelői lakást a férj és a feleség közösen használják, mindkettőjüket házfelügyelőként alkalmazottnak kell tekinteni, kivéve, ha írásbeli megállapodás szerint csak a férj, vagy a feleség van alkalmazva; ily írásbeli megállapodásra azonban a bérlelővel szemben csak akkor lehet hivatkozni, ha a háztulajdonos erről a bérlelőt írásban értesítette.

(8) Ha a házfelügyelőről megállapítást nyer, hogy vele szemben az 58. §-ban meghatározott kizáró ok áll fenn, a háztulajdonos haladéktalanul köteles a szolgálati viszonyt a jelen §. (5)–(6) bekezdésének rendelkezései értelmében felmondani.

(9) Oly esetben, ha a bérlelő a házfelügyelői teendők ellátásáért csökkentett bért fizet, ellenkező kikötés hiányában a házfelügyelői teendőkért külön díjazást nem követelhet.

A házfelügyelő szolgálati viszonyának rögtöni hatályú megszüntetése.

62. §.

(1) A háztulajdonos köteles a házfelügyelőt a szolgálatból rögtöni hatállyal elbocsátani, ha a házfelügyelőt vagy vele együtt lakó hozzátartozóját szolgálata alatt a jelen szabályrendelet hatálybalépése után elkövetett büntetés miatt,

vagy az állami és társadalmi rend, vagy a magyar állam vagy a magyar nemzet megbecsülése ellen, a szemérem ellen, vagy nyereségvágyból elkövetett vétség miatt jogerősen szabadságvesztés-büntetésre elítélték, vagy részegséggel nyilvános helyen elkövetett botránycsúszás, vagy ebbe a szabályrendeletbe ütköző kihágás miatt jogerősen ítéltelen elítélték, vagy ha a házfelügyelő, vagy a vele együttlakó hozzátartozója erkölcsrendészeti ellenőrzés alá kerül.

(2) A háztulajdonos a házfelügyelőt a szolgálatból rögtöni hatállyal elbocsáthatja:

a) ha a házfelügyelő az 59. §. (1) bekezdésében, illetőleg az 57. §. (2) bekezdésében meghatározott tennivalók elvégzését ismételt figyelmeztetés ellenére elmulasztja, vagy a szolgálati viszonyból eredő egyéb kötelességének teljesítését megtagadja;

b) ha a házfelügyelő a rábízott bérbezedést elmulasztja, vagy a rábízott értékeket hűtlenül kezeli, vagy a háztulajdonost egyébként aszándékos, vagy gondatlan magatartással súlyosan megkárosítja, vagy ha a házfelügyelő vagy hozzátartozója a háztulajdonost vagy hozzátartozóját vagy a meghatalmazottját személy-, vagy vagyonbiztonságában veszélyezteti, bántalmazza, becsületében súlyosan megsérti, vagy rágalmozza;

c) ha a házfelügyelő kötelességeinek teljesítésére képtelen;

d) ha a házfelügyelő a szolgálati lakásban vagy ennek egy részében a háztulajdonos beleegyezése nélkül lakót vagy ágyrajárót befogad és ezt a háztulajdonos felszólítására azonnal el nem távolítja;

e) ha a házfelügyelő vagy hozzátar-

tozója a lakót személy-, vagy vagyonbiztonságában veszélyezteti, bántalmazza, becsületében súlyosan megsérti, vagy rágalmozza;

f) ha a házfelügyelő iezákos;

g) ha a házfelügyelő vagy hozzátartozója a házban a rendet vagy csendet és a lakók közötti békét ismételt és súlyosan zavarja vagy a lakókat jogtalan követeléssel zaklatja;

h) ha a házfelügyelő a háztulajdonosnak a 64. §. (1) bekezdésén alapuló felhívására a egedházfelügyelőt a szolgálatból nem bocsátja el.

(3) A házfelügyelő a háztulajdonossal kötött szolgálati szerződést rögtöni hatállyal megszüntetheti:

a) ha a háztulajdonos a szolgálati szerződésben vállalt kötelezettségeit felszólítás ellenére nem teljesíti;

b) ha a háztulajdonos vagy hozzátartozója a házfelügyelőtől vagy hozzátartozójától büntetendő cselekmény elkövetését kívánja;

c) ha a háztulajdonos vagy hozzátartozója a házfelügyelőt vagy hozzátartozóját bántalmazza, becsületében súlyosan megsérti, vagy rágalmozza;

d) ha a házfelügyelőnek vagy hozzátartozójának életét vagy testi épségét a házfelügyelői tennivalók ellátása veszélyezteti és a háztulajdonos a veszélyt ismételt felszólítás ellenére sem hárítja el.

(Folytatjuk.)

Hirdessen
a Magyar Lapokban

Rut fekete oldalak az amerikai Fehér Könyvben

Irta: Polyák István

Roosevelt szélső imperialista és háboruspárti klikkjének műve ez a könyv, amelyben a mostani világégés főbűnöseit szeretnék fehérre mosdatni. Ennyi köze van csak a fehérséghez. Egyébként az angolszász képmutató puritanizmus és szemforgató kegyeskedés legjellegzetesebb szülőtte. Külföldi propagandára alig használható, mert a külföld ma már vagy ellenség, vagy barát. Érdekek szabják meg a hovatartozást és az életosztón. Az élet legelemibb jogaiért, a létért, a kenyérért, a levegőért fogtak fegyvert a világ nemzetközi nyomorban tartott népei, miután békés uton hiába próbálták jobb belátásra bírni azokat, akik a világ területeinek és gazdagságainak egészét kezük között tartották és kényük-kedvük szerint rendelkeztek velük. Ezek úgy sem hiszik el semmiféle fehér könyvnek a zsidó-plitokrata-bolszeviki front ártatlanságát. Még akkor sem, ha látszatokkal igyekeznek eltakarni a való helyzetet.

De a barátok, a szövetségesek sem veszik komolyan ezt a fehér könyvet. Ha valaki, akkor ők igazán tudják, hogy miért folyik a küzdelem. Semmi köze ennek a háborúnak az igazsághoz, joghoz, őszinteséghez és erkölshöz, ahogy azt Roosevelt külügyi szócsöve, Cordell Hull a fehér könyv előszavában hangoztatja. Vagy ha jogról és igazságról szó is esik, az nem Roosevelték oldalán van.

Egyik prominens liberális történetírónknak a legújabb korrall foglalkozó kötetében záróakkordként olvasuk az elmúlt tíz esztendő mérlegelését. Azért említjük itt meg ezt a mérleget, mert csodálatosan egyezik a Fehér Könyv képmutató állításaival. Egyébként a Fehér Könyv is tíz évet tesz mérlegelés tárgyává és erről a tíz évről mondja el, hogy eseményei nyilvánvalóan igazolják az Egyesült Államok békepolitikáját. Elmondja, hogy az USA minden állammal a good neighbour — jószomszéd-sági — politikát folytatta s minden eszközzel fenn akarta tartani a békét. Említett történéseink könyvében is azt olvasuk, hogy Angliát, Franciaországot és az Egyesült Államokat igazán nem lehet békebontással vádolni. Ici-pici, mikroszkóppal is alig észlelhető hibájuk csak az volt, hogy csökönyösen ragaszkodtak a statusquohoz: a saint-germaini, versaillesi, trianoni békediktátumokhoz, a világalomhoz, a fullasztó bőséghez, a leigázott koldusnépek örökös nyomorúságához. Történéseinket, akinek könyve valóságos védőbeszéd a demokráciák mellett, nem izgatta az a kérdés, hogy a statusquoiban Csonkamagyarország példátlan nyomorúsága is benne van.

A Fehér Könyv tárgyilagos megítélésében hasznos szolgálatokat tehet az az összehasonlítás, amelyet Wilson és Roosevelt között felkinálunk. Wilson még ma is békeapostolnak tartja mindenki. Egyedüli hibájával azt róják fel, hogy jóhiszemű volt és a fegyverletételek után nem tudta érvényesíteni eszméit és jóakarátát. Nos, erről a csöndes idealistáról is kiderült, hogy miért küldte át seregeit Európába s miért jött át ő maga is. Wilson még a „Lusitania“-incidens előtt, 1915 májusában, azt mondta

egy kabinet-értekezleten, ahol erős felszólalások hangzottak el az angol jogsértések miatt, hogy normális szabályokat nem lehet a fennforgó helyzetre alkalmazni. A szövetségesek hátukat fálnak támasztva, fenevadakkal küzdenek s ezért ő nem engedhet meg semmit, ami akadályozná vagy zavarná a szövetségeket a hadviselésben, amíg azok egész durva jogsértéseket nem követnek el. Mint minden jó amerikai, reméli ugyan, hogy az Egyesült Államok kimaradnak a háboruból, de az ő ereiben skót és angol vér folyik s így leszármazás, tradíció és nevelés folytán, mindenkori a szövetségesek barátja Ezeket Gregory, akkori igazságügyminiszter jegyezte fel és közölte későbbben. Hátha még hozzávesszük a titkos háttereket és mozgató rugókat! Pedig ez csak Wilson volt, akinek Roosevelt sokszorosan töményített utódja. — Roosevelt már nem csinál titkot a vi-

lág közvéleménye előtt sem érzelmi és érdeki hozzátartozásából. Világuralmi törekvéseit sem rejti már márvéka alá, annyira nem, hogy saját szövetségeseivel áll erős vitában emiatt.

Nagy merészség kellett tehát ahhoz, hogy Fehér Könyvben fogjanak hozzá a szerezcsenmosdatáshoz. Reménytelen vállalkozás. Ma már sokkal becsületesebb dolog az, ha valaki nyíltan bevallja: miért harcol és mit akar elérni.

A szegény népek kenyéréért, levegőért, létükért harcolnak. A másik oldal világalomért, statusquoért, gazdasági egyeduradalomért harcol. Nem igazságért, nem jogért, nem erkölcsért és nem demokráciáért. Sokkal tisztességesebb lenne a Fehér Könyv is, ha nyíltan bevallaná ezeket a kétségtelen célokat. Így azonban az egész könyv egy roppant nagy feketeség.

Kisriport a nagy háborúból

Rizonics "örvezető" hőstette

— Honvéd haditudósító század közlése —

Csillogó bakancsokkal van kiverve az ég... Hóvilágba öltözött a táj... A figyelőhelyeken éber szemmel állnak, mozognak honvédek... Hátrább, a futóárkban ropog a hó a bakancsok alatt. Húsz fok felé közeledik, súlyed a hőmérő nulla alatt... A halinaszalmák, bundák és kucmák ilyenkor nagy-szerű szolgálatot tesznek.

Nincs fölösleges mozgás. Elő vonalban vagyunk. A tulsóknak is van szemük s ami a fontos: nyitva szokták tartani...

„V" alakban elágazó töltés alatt építették ki ezen a szakaszon téli állásainkat. A betű egyik szarát honvédek, másikat németek tartják a jószomszéd-ságbajtársi szeretet és fegyverbarátság elvén... A vörösek nagyszerűen ismerik a mocsaras, bozotos előtereket. Észrevették tudnak átvívórogni a Donon. lapítanak, küsznek, másznak és közvetlen közelből meglepetészerűen próbálnak támadni... Perze végül megiscsak észreveszik őket és elhúzzák a nőtájukat...

A kísérletezést azonban nem hagyják abba. Két-három napos szünetek után újból jönnek. Az óriási veszteségarány, az egymásterő sikertelenség nem befolyásolja őket. Sohasem számított náluk az emberélet!

Eligazításnál szakadatlan éberségre figyelmeztetik tisztjeink a szolgálatba lépőket, az őrszemeket, figyelőket és készségség tagjait...

Szklacsoporthoz érkezünk a Don partján... A cári időkben híres búcsú-járóhely volt ez. Istenfélő szerzetesek, végtelen türelemmel minden sziklába kápolnát véstek... A nagy, minden betakaró fehérségben elmosódnak ezek a mészkösziklák is.

Most géppuskák, golyószórók, nehéz-puskák és páncéltörők várnak parancsra a sziklák tövén nagyszerűen kiépített fészkekben. Erről a pontról vagy darab területen lehet megakadályozni minden

komolyabb ellenséges harctevékenységet...

Ezen gondolkozunk, ezt a nagy és hasznos lehetőséget méregeti a szemünk, amikor géppisztolyok kezdenek rövid sorozatokban dolgozni...

— Jól érzem! — mondja a zászlóaljparancnok. — Nem nyughatnak a vörösek. Ugy hallom egyik előretolt őrszünket támadják főellenálló vonalunk előtt...

A lehető leggyorsabb iramban a veszélyeztetett hely felé rohanunk.

Még jó kilométernyire lehetünk, amikor kézigránát robban: egy, kettő, három, négy... sok! Már nem tudjuk számolni. Ugyanakkor egyik géppuskánk is tüzet nyit... A mieink teljes erővel árasztják az acélesőt a veszélyeztetett előterepre...

Kisvártatva gyérül az ellenséges tűz. Nem kétséges: a vállalkozók megkezdtek visszavonulásukat... A kézigránátok szakadatlanul robbannak. A géppuskába új heveder, a golyószóróba új tár kerül... Ugy hallatszik, mintha csak egy ember hajigálna a kézigránátokat...

Mindent futásközben rögzíti, mérlegeli az agy...

Fedezékbe húzódunk... Csak most érezzük, milyen hidegből kerültünk be. Három perc sem telik el, pontos jelentést ad a századparancsnok.

Este nyolc és kilenc óra között körülbelül harminc tagú vörös vállalkozó csoport jött át csónakokkal a Donon... Úgyesen, észrevétlenül értek partot... Fehér lepelbe burkolózva közelítették meg előretolt táboriőrszünket... Őrszemünk 70-80 lépés távolságból vette észre a támadókat... Azonnal riasztott, miközben a vörösek futásban igyekeztek megközelíteni és lerohanni táboriőrszünket...

Rizonics Sándor övezető, tábori őrsparancsnok szempillantás alatt felmérte a helyzetet... Az aránylag kis terüle-

Tanfolyamot rendez a Gyógynövénykísérleti Intézet

A m. kir. földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége megbizta a kolozsvári m. kir. Gyógynövénykísérleti Intézetet, hogy folyó év január és február havában, valamint július hó elején is gyakorlati irányú gyógynövénygyűjtői, természet- és beváltói tanfolyamokat rendezzen. A tanfolyamok időtartama 6 nap, az azokon való részvétel teljesen díjtalan. Az elzárásolási és ellátásról azonban a résztvevőknek saját maguknak kell gondoskodniuk. A részvételt január 15-ig előre be kell jelenteni a m. kir. Gyógynövénykísérleti Intézetnek, Kolozsvár, Monostori ut 3. sz. címre. A tanfolyamok helyét és idejét a jelentkezések alapján a fenti intézet később fogja kijelölni és a jelentkezőket felvételiükkel értesíteni. A tanfolyamok előreláthatólag Kolozsváron és Marosvásárhelyen lesznek megtartva. Kellő számú jelentkező esetén esetleg más erdélyi városban is.

Tekintettel a gyógynövénygyűjtés és értékesítése rendkívül nagy nemzetgazdasági jelentőségére a kirendeltség nyomatékosan felhívja a figyelmet a tanfolyamon való részvételre.

ten, összeverődött csoportban közeledő ellenség megfékezésére csak kézigránát alkalmas... Embereit hátraparancsolta, maga villámgyorsan egy láda kézigránáttal a futóárk tetejére ugrott, megvetette a lábát s a lehető leggyorsabban hajigálni kezdte kézigránátjait...

Egyedül vette fel a harcot a bátor és elszánt övezető... A vörösek mind őt lötték... A golyóesőre jellemző, hogy az övezető lábait alatt elhúzódo futóárkon visszagyökörök egyik honvéd megebesült, Rizonicsot azonban nem fogta a golyó... csak dohta és dohta a kézigránátokat. Mire a géppuska, golyószóró és nehézpuska beavatkozott, már lapultak és visszafelé lopták életüket a vörösek... Egy egész láda kézigránátot dobált a bolsik közé az övezető, de megtorpantotta, megfordította az ellenséget... A muszkák ebben az esetben halottjaik és sebesültjeik hátrahagyásával menekültek... Harcjórúink a Donig üldözték őket.

Éjfél tájban, rajlámpa mellett fogalmazza meg a zászlóaljparancsnok Rizonics Sándor övezető fegyvertényét és terjeszti soronkívül, szolgálati úton illetékes helyre...

Végig az arcvonalon virraszt, vigyáz, örökdió a szolgálat...

Csak itt, az árkokban lehet hozzávetőlegesen képet szerezni a Don partján kötelességet teljesítő honvéd áldozatáról...

**Pártoljuk
a keresztény
kereskedelmet**

Irodaszerek szállítására hirdet pályázatot a város

Nagyvárad thj. város polgármesterének városgazdasági ügyosztálya a következő versenytárgyalási hirdetményt adta ki:

Nagyvárad thj. város közhivatalai részére az 1943. évben szükséges papír és irodaszerek szállítására Erdély és Keletmagyarország területére korlátozott nyilvános versenytárgyalást hirdetek. A közszállítási költségek szabályszerűen biztosítva vannak. A versenytárgyalási és szállítási feltételek a hivatalos órák alatt a városgazdasági ügyosztálynál (városháza II. em. 26.) megtekinthetők.

Az ajánlatok a gazdasági ügyosztály által rendelkezésre bocsájtandó úrlapokon 1943. január hó 20. napján délelőtt 10 óráig a városgazdasági ügyosztálynál nyújtandók be, a beérkezett ajánlatok ugyanezen napon délelőtt 11 órákor lesznek felbontva ugyanott.

Nagyvárad, 1943. január hó 3.

Dr Gyapay László s. k.
h. polgármester.

Chile külügyminisztere bizalmas küldetésben jár az amerikai államokban

Buenos-Aires. (MTI.) A Német TI jelenté: Castillo államelnök hétfőn délután fogadta Morales chilei belügyminisztert. Morales előzően az argentinai belügyminiszternél tett látogatást. Az argentin belügyminiszter kijelentette, hogy csupán udvariassági látogatásról van szó. A Castillo elnökkel tett látogatás után a chilei belügyminiszter kijelentette, hogy az államelnökkel Chile nemzetközi helyzetéről és az azzal kapcsolatos kérdésekről tárgyalt. Az utazása céljából feltett kérdésekre kijelentette, hogy Rios chilei államelnök azzal bizta meg, hogy bizalmas küldetésben keressen fel az egyes amerikai államok államfőit. Castillo elnök nyilatkozatában közölte, hogy a chilei belügyminiszter Rios chilei államelnök üzenetét adta át.

Az Építési Szakosztály felhívása

Építész Szakosztály felhívja tagjait, hogy a szakosztályi irodában azonnal írásban jelentsék be a múlt évben el nem végzett munkához szükséges építési anyagok minőségét és mennyiségét.

Építész Szakosztály felhívja tagjait, hogy az 1941. évben felhasznált falazótégla, tetőcserép, cement és szigetelőlemez mennyiségéről kimutatást a Szakosztály irodában sürgősen behozni, vagy beküldeni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1943. január 4.

Hazafias tisztelettel:
Elnökség.

**Páctalija a
keresztény inact**

Nagy érdeklődés előzi meg a január 9-i vitézi napot

Ünnepélyes teljes ülést tart a város Vitézi Széke és Társadalmi Bizottsága

Nagyvárad. Biharmegye és Nagyvárad város Vitézi Széke és Társadalmi Bizottsága folyó hó 9-én ünnepélyes teljes ülést tart déli 12 órákor a városháza közgyűlési termében. A gyűlésre hivatalosak a Társadalmi Bizottság városi és megyei tagjain kívül a két törvényhatóság területén lakó összes tisztí vitézek. A gyűlésen küldöttségileg képviseltetik magukat a hadirokkantak és frontharcosok is. Az összejövetelnek különös súlyt és jelentőséget ad az a körülmény, hogy azon megjelenik és felszólal vitéz

Magyarossy Sándor altábornagy, vitézi törzskapitány. A gyűlést a mai idők komolyságának megfelelően egytálatéles vitézi áldomás követi a Hungária étterem fehértermében. Délután 5 órákor vitézi tea az inséges vitézi családok felségélyezésére az Ujságitó Otthon összes helyiségeiben, mely az előjelek után ítéve nagy sikerűnek ígérkezik és hivatalos van kifejezésre juttatni a város különböző társadalmi rétegeinek egészségbe forrását a vitézi gondolat iránti megértés jegyében.

Megkezdődött a pipereszappan kiosztása Január előtti szappanjegyeket nem lehet beváltani

Nagyvárad thj. város polgármestere 40—1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom a város közönségének, hogy az 1943. évi január 1. napjától kezdve esedékes mosó- és pipereszappan kiszolgáltatása január hó 2. napján a város területén levő kijelölt szappankereskedőknél megkezdődött.

A szappan vásárlására egyelőre a január—március hóra érvényes kenyér-finomliszt jegyek kenyérgyeg részének bal szélén levő R, P, O, N jelzésű szelvények szolgálnak és pedig az R, P O jelzésű szelvények mosószappan vásárlására, az N-jelzésű szelvény pedig pipereszappan vásárlására.

Ennek megfelelően az R jelzésű szelvényre január hóban, a P jelzésűre február hóban, az O jelzésűre pedig március hóban 10—10 deka mosószappant, vagy 25—25 dkgr. mosószert lehet vásárolni, illetve kiszolgáltatni. Az N jelzésű szelvényre a három hónap bármelyikében egy drb. 10 dkgr-os pipereszappant lehet vásárolni, illetve kiszolgáltatni.

December havi, vagy régebbi mosó és pipereszappanjegyek január hó 2. napja után be nem válthatók és el nem számolhatók.

Megállapították a lóhús fogyasztói árát

2.70 pengő a tisztított lóvesepecsenye és 4.20 pengő a szalámi

Nagyvárad thj. város polgármestere 41—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. közellátásügyi miniszter 164.000—1942. K. M. számú rendelete értelmében a vágó-lóból, csikóból, szamárból, csacsiból, öszvérből és öszvér-csikóból nyers hús, melléktermékek, valamint az ezekből készült termelvények legmagasabb árának megállapítására vonatkozólag az alábbiakat hozom a város közönségének tudomására.

A jelen rendelet alkalmazása szempontjából a lóhús, a vágó-ló melléktermékei és a lóhúsból készült termelvé-

A magasabb szappanadag vásárlására jogosultak — két éven aluli gyermekek és egészségügyi közegyek, — valamint a gabonaellátottak részére, az igényjogosultak kérésére, kellő igazolás mellett, a Közellátási Hivatal külön pótgjegyeket fog kibocsátani. A január—március hóra érvényes pótgjegyek kiadása folyó hó 11—16. napján az alábbi sorrendben fog megtörténni:

január 11-én az A—E	betűvel
január 12-én az F—J	"
január 13-án a K—M	"
január 14-én az N—R	"
január 15-én az S—T	"
január 16-án az U—Z	"

A pótgjegyek igénylése alkalmával be kell mutatni az igényjogosultságot igazoló iratokat és pedig gabonaellátottaknál a gabonalapot és kenyérgabonajegyet, két éven aluli gyermekeknek a születési értesítőt, keresztlevelet, vagy Zöldkeresztet igazolványt, egészségügyi közegyeknél pedig a fényképes igazolványt. Ezen iratok hiányában az igénylés teljesíthető nem lesz; hasonlóképpen a fenti határnapokon kívül benyújtott igénylések figyelembe nem vehetők.

Dr Soós s. k. polgármester.

Ló-háj, kilogrammonként	2.50 „
Zsiradék, kilogrammonként	—80 „
Máj, vese, lép, nyelv, velő és szív, kilogrammonként	1.30 „
Fehér levescsont, kilogr.	0.40 „
Vörös csont, kgr.	0.10 „
Vér literenként	0.20 „
Vastagbél, kilogrammonként	0.03 „
Vékonybél, lovanként	9.— „
Teljes lóhél, lovanként	10.— „
A lóhús és vágó-ló melléktermékei	

felhasználásával készült termelvények	
Vireli, kilogrammonként	2.10 P
Koszorukolbász, szafaládé, párisi, kilogrammonként	1.50 „
Füstölt kolbász, kgr.-ként	1.60 „
II.-rendű száraz kolbász kgr.	1.10 „
Nyári szalámi, kgr.-ként	1.50 „
Téli szalámi, kgr.-ként	4.20 „
Füstölt főtt nyelv kgr.-ként	2.40 „
Hurka, kilogrammonként	0.70 „
Vörös kolbász, kgr.-ként	1.— „

Lómészáros iparigazolvánnyal nem rendelkezők a lóhúsert, a vágó-ló melléktermékeiért és az ezek felhasználásával készült termelvényekért legfeljebb megállapított nagybani árnál 5%-kal alacsonyabb árakat is számíthatnak.

Ez a rendelet 1942. december 24-ik napján lép hatályba.

Nagyvárad, 1942. december hó 31-én.

Dr. Soós István,
polgármester.

Elsüllyedt egy Vörös-kereszt-hajó

Athénből jelentik: (MTI.) A Német Távíratí Iroda jelenti: A Nemzetközi Vöröskereszt szolgálatában álló Eros nevű évéd hajó Pireus és Szaloniki között a vihar következtében szerencsétlenül járt. A személyzetet sikerült megmenteni. A hajó és a gabonaszállítmány elveszetteknek tekinthető.

A nagyváradí kir. járásbíróság
Pk. 12.520—1942. szám.

Idéző hirdetmény

A nagyváradí kir. járásbíróság közhírré teszi, hogy Nagyvárad thj. város kérelmezőnek felperesnek Danca János panaszlott alperes ellen az 1440—1941. M. E. sz. r. 7. §-a alapján 1133 P kárenyhítési tőke és jár. ránt indított perében a bíróság a per felvételére és érdemleges tárgyalására határnapot tűzött és felhívja a feleket, hogy 1943. évi január hó 21. napján délelőtt 9 órákor hivatalos helyiségében Széchenyi-tér 14. házszám I. emelet 69. ajtószám alatt) jelenjenek meg, egyszerűsmind pedig Danca János panaszlott alperes részére — ki ismeretlen helyen tartózkodik ügygondnokul dr Erdel Gábor nagyváradí ügyvédét nevezte ki.

A bíróság felhívja a panaszlottot, hogy a fent megjelölt határnapon és órában meghatalmazott ügyvéd által jelenjen meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyette eljárni.

Nagyvárad, 1942. december hó 1. napján.

Dr Hegedüs Frigyes s. k.
kir. jbró.

A kiadmány hitelűl: Kovács, kezelt.

Nagyvárad térképe

fekete nyomással P. 1-60
kapható a
AGYAR LAPOK kiadóhivatalában

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30,
félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Tavaszt szeretnék

Tavaszt szeretnék hozni, emberek,
hogy ne fájzanak a rongyos gyermekek.
Napsugár csokolj minden zug-szobát.
Kittérni szélesre minden ablakot.
beontani pazarul a fényt.

Tavaszt szeretnék, éltető reményt,
s eltölteni vele az elárvult szegényt;
csilingelő, édes kacagást,
puha párnán nyugodt álmódást...

Tavaszt szeretnék, ujongó tavaszt,
hogy váltsa meg a könnyező panaszt;
hogy kenyeret adjon, áldó meleget;
hogy ne fájzanak a rongyos gyerekek!

S. Szathmáry Erzsébet

„Adjatok, hogy az elkövetkező nemzedékek áldással emlékezzenek a ma élőkre, akik a szeretet és a jószág erőt is mozgósítani tudták!”

Országos gyűjtés a honvédcsaládokért: január 17-től február 7-ig.

FOGOLYCSERE A VATIKÁN TERÜLETÉN. Róma. (MTI.) Az Interinf jelenti: A vatikáni hírszolgálat közli, hogy egy olasz fogságba esett altiszt megegyezett és a Vatikán területére menekült. Most egy angol fogságban lévő olasz altiszttel cserélték ki.

Lemondott az északamerikai közlemezési vezető. Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Washingtoni jelentés szerint Paul Gordon, a belügyminisztérium kebelében működő polgári közellátási vezető beosztásából lemondott.

NYIREGYHÁZA EGYIK HONVÉDALAKULATA ELINDULT A KELETI HARCTERRE. Nyiregyháza. (MTI.) A város egyik honvédalakulata most indult el a keleti harcra. Ünnepelesen búcsúztatták a harcra induló honvédeket.

Javult Olaszország élmezőny helyzete. Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A közellátási és árellenőrzési tárcaközi bizottság ülésén megállapították, hogy Olaszország közellátási helyzete kielégítő. Az előző tételhez viszonyítva, az ellátási helyzet javult.

A GUTENBERG DALKÖR legközelebbi daloráját folyó hó 13-án este tartja.

„Sok könnyet akarunk letörölni, a gondok áradatát feltartóztatni, tehát anyagi erőnk határáig kérjük a társadalom támogatását!”

Mindent a honvédcsaládoknak! Minden fillért a hadbavonultak hozzátartozóinak!

TEMETÉS. Lakatos Gyula 76 éves korában meghalt. Temetése szerdán 3 órakor lesz a Steinberger-kápolnából. Erdélyi „Concordia”.

Vasúti szerencsétlenség 20 halottal. Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Hannover mellett az egyik éjszakai gyorsvonat beleszaladt egy másik gyorsvonatba. 20 ember életét veszítette.

Politikai letartóztatások Newyorkban. Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint az Exchange Telegrafe rádiója Newyorkból jelenti, 33 embert, köztük Griffint az Equirer kiadóját letartóztatták. Azaz vádolják őket, hogy aláásták az amerikai hadsereg jellemét. Ugyúgyben a newyorki esküdtsek fog dönteni.

ELTEMETTÉK HEGEDÜS LÓRÁNTOT. A MOT. jelenti: Hétfőn délután temették a Kerepesi-temetőben Hegedüs Lóránd nyug. pénzügyminisztert, a TÉBE elnökét. A gyászszertartást dr. Ravasz László református püspök vezette. Csizsik Béla a pénzügyminisztérium. Fabinyi Tihamér pedig a felsőház és a TÉBE nevében búcsúztatta.

Allami birtokba vett az angol kormány két szénbányát. Londonból jelenti a Budapesti Tudósító: Az angol kormány állami birtokba vett két szénbánya vállalatot, a nottinghami és a eliston szénbányákat. Az állami birtokbavétel az államvédelmi törvény felhatalmazása alapján történt. A két szénbányában a kitermelést újra amerikai gépekkel végzik. Ez az első eset, hogy az angol kormány szénbányát állami birtokba vett át.

44 fokos hőség van Brazília egyik államában. Madridból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Rio de Janeiroból ideérkezett jelentés szerint Rio Grande del Sul, braziliai állam több helységében árnyékban 44 fokos hőséget mértek.

Pannónia-étterem

holnap, folyó hó 6-án
este
ujra megnyílik.

Mikor köteles az após apanázst fizetni vejeének?

A Magyar Tudósító jelenti. Egy magántisztviselő 5000 pengőért indított jómódu apósa ellen. Keresetében előadta, hogy az eljegyzés alkalmával az após kijelentette, hogy leányának nincs hozománya, de ő havi 200 pengő apanázst ad. A házasságkötés után egy ideig fizette is az apanázst, de aztán megszüntette, igaz ugyan, hogy akkor, amikor felesége elhagyta. Szerinte apósa volt az okozója a házasság felbontásának, ő rendezte a hazamenetelt, ő vitette el a butorokat és a kolengyét, és ő akadályozta meg, hogy az ellentéteket elsimíthassa és felelősségét visszaterésére bírja. Szerinte az após ezzel a cselekedetével erkölcsötlen magatartást tanúsított, mert törvényeink szelleme és az állandó bírói gyakorlat szerint mindig oda kell hatni, hogy a megkötött házasság fennmaradjon. Az após azonban még tovább ment, mert rávette leányát, hogy bontóper indítson s így az apanázst fizetésének kötelezettsége alól szabaduljon, tehát a házasság felbomlásából anyagi előnyt igyekszik húzni. Ezért kérte a bíróságot: kötelezzék apósát az elmaradt apanázsrészeket megfizetésére.

Dr. Török Géza törvényszék. tanácselnök, aki a pert tárgyalta, a különös

keresetét elutasította. Az ítélet indoklása szerint az apanázst lényegében hozomány jellegével bír és az állandó bírói gyakorlat értelmében a készpénzhozomány — minthogy a házassági terhek megkönnyítése a rendeltetése — az életközösség megszűnése esetén visszakövetelhető. Az apanázst fizetésére vállalt kötelezettség a házassági életközösség megszűnésével, vagy megszakításával megszűnik, mert az apanázsnak is a házassági terhek megkönnyítése a célja. Már pedig ha a házasság felbomlását követően a házassági együttélést megszakították, mi értelme volna annak, hogy az após volt veje életét könnyítse meg az apanázst fizetésével. A bíróság a vót korábban nőtartásdíj fizetésére kötelezte. Az apanázsnak azonban az sem lehet a rendeltetése, hogy a vő a nőtartásdíjat abból fizesse, mert ez a kötelezettség a törvény értelmében egyedül a férjet terheli. A törvényszék az apanázst előbb említett jogi természeté miatt nem tartotta ügydöntőnek a vőnek azt az érvelését, hogy a különélésnek az após az oka, aki így akart szabadulni az apanázsfizetés terhes követeleménye alól, ezért a kereset jogi álláspontja miatt elutasította és a vő 100 pengő perköltség megfizetésére kötelezte.

Bizonyítványgyártó zsidókat tartóztattak le Budapesten

A MOT jelenti: A budapesti főkapitányeságon letartóztatták közokirathamisítás bűntette miatt Scheiner József 23 éves vésnököt, aki Prágából szökött át Magyarországra és itt Fehér József álnéven bujkált, továbbá Adler György 25 éves Bécsből szökött mechanikust, aki Erdős György álnéven jelentette be magát Budapesten. Dunaszerdahely község előjárósága nevével éltek vissza és az egyik fővárosi nyomdában magukgyártotta hamis bélyegzővel 100-100 darab községi illetőségi, személyazonosságai és születési bizonyítvány-urlopot, rendelték és azokat főként Szlovákiából átszökött és engedély nélkül itt tartózkodó zsidóknak adták el. Segítő társuk Bruck Ferenc magánhivatalnok volt, akit mint beszivárgottat néhány héttel ezelőtt internáltak, de az internálás táborból megszökött és álnéven Budapesten bujkált. Másik bűntársuk Szalai Józsefné kenyérrárusítószeszony volt, akit arra használtak, hogy a nyomdában megrendelje az urlopot és Scheiner lakására szállítsa. A letartóztatásoktól függetlenül, hétfőn este nagyszabású ellenőrzést rendezett a fővárosban a rendőrség. Negyven beszivárgott zsidót állítottak elő.

Több magyar- és németnyelvű lapot szűntettek be Szlovákiában

Pozsony. (Bud. Tud.): A legfelsőbb közellátási hivatal rendelete értelmében újtól kezdve több szlovákiai német és magyar nyelvű folyóirat, valamint időszakos kiadvány szűntette be megjelenését. A rendelet igen súlyosan érinti a szlovákiai magyarságot, mert kénytelen megszüntetni a Magyar Néplap, a szlovákiai Magyar Párt hivatalos hetilapjának megjelenését is. A most január 1-én megjelent Magyar Néplap utolsó számában Esterházy János újévi üzenetében többek között ezt írja: „Újítjuk meg az új esztendőben azt az elszánt akaratomat, hogy Istenért és nemzetünkért nem riadunk vissza semmilyen áldozattól.”

Eltemették Kemenes Illést. A Magyar Kurir jelenti: Dr. Kemény Illést, a Szent Benedek Rend tagját, a pestvidéki tankerület főigazgatóját kedden délelőtt temették Sopronban nagy részvét mellett. A holttestet a soproni Bencés templomban ravatalozták fel. A ravatal az ifjuság és tisztelőinek hosszú sora kerébe fel. Az egyházi szertartást Kelemen Krizosztom pannonhalmi főpátp végezte. A temetésen a vallás- és közoktatásügyi miniszter Beresztóczy Miklós pápai kamarás, miniszteri tanácsos képviselte.

ISKOLÁT RENDEZNEK BE A NAGYSÁROSI RÁKÓCZI KASTÉLYBAN. Eperjes. (Bud. Tud.): A Hlinka Gárda főmegbízottja a napokban Nagysároson járt, ahol Pulszky földbirtokossal, a Rákóczi kastély jelenlegi tulajdonosával tárgyalt a kastély helyreállítás ügyében. Mint hírlik, vagy iskolát rendeznek be a kastélyban, vagy pedig nyári üdülőt.

Iránban megerősítették a kőolajberendezések helyőrségét. Ankarából jelenti a Stefani: Iránból jelentik, hogy tekintettel az egyre feszültebb helyzetre, a brit parancsnokság minden egyes kőolajtermelési berendezés helyőrségének megerősítését rendelte el. Teherán közelében több benzinkutatót fel akartak gyújtani.

Három hónapos téli gazdasági tanfolyamot rendez a város

Értesitem az érdekelteket, hogy elegendő létszámú tanfolyami hallgató jelentkezése esetén a város egy háromhónapos téli gazdasági tanfolyam megtartására előterjesztést tesz a Földművelésügyi miniszter úrhoz.

Errevaló tekintettel felhívom az érdekelteket, hogy aki ezen a tanfolyamon részt akar venni jelentkezzen a gazdasági ügyosztálynál (városháza II. emelet 26.) 1943. január hó 7-ig a hivatalos órák alatt, ahol a tanfolyamra vonatkozó egyéb szükséges felvilágosítások is megtudhatók.

Nagyvárad, 1943. január 4.

Klemens Rezső s. k. gazdasági tanácsnok.

Mi újság a piacon?

Gyümölcsfélék (közepes felh.): Alma 80—160, szőlő 240—440, napolya 160—200, körte 160—200, füge 10—12 pengő, citrom 24—36 fillér különként.

Zöldségfélék (közepes felhozatal): Burgonya 23—27, répa 20—26, hagyma 20—32 fillér kgr., káposzta drb. 20—50, kgr. 20, olaszkáposzta drb. 30—60, kgr. 40, kárfiol 30—80—130, sütő tök 40—50, cékla 20—26, petrezselyem 30—40, karalábé drb. 8—14—20, kgr. 26, zeller 10—20—30, retek 6—16, torma 6—20—24, spenót 180—220 fillér kgr.

Élőállatok (gyenge felhozatal): 1 drb. szarvasmarha (vágó) kgr. 1.30—1.40, fejőstehén 600—1100, 1 drb. szopóborjú kgr. 1.60—1.70, hizott sertés kgr. 1.94—2.20, igazsló 300—900, parádéslo 900—1300, 1 pár kismalac 45—60 pengő.

Tejtermékek: 1 kgr. vaj 6.80—7.70, 1 liter tej 0.38—0.40, juhtúró 3.40—4.10, tehéntúró 1.25—1.35, tejfel 1.50—1.70, sajt 3—3.40 pengő.

Kenyérfélék: 1 kgr. egységes kenyér 42 fillér.

Halfélék (gyenge felhozatal): 1 kgr. sulyu ponty 3—4.20 (élő), csuka 3—3.80 (élő), apróhal 1.80—2.50 pengő.

Szárnyasfélék (gyenge felhozatal): 1 pár csirke kgr. 4.60, hizott liba 4.90, sovány liba 4.90, hizott ruca 4.70, sovány ruca 4—4.70, tyuk 4.—4.10 pengő.

Húsarak: Marhahús 3.70, növendékmarha 3.70, juhhús 2.40, bárányhús 2.40, bivalyhús 3.30, zsir 3.80 pengő kgr.

Keresztény magyar keresztény magyarnál vásárol

SPORT

Felállítják a nagyváradi labdarugó kerületet

Ma még hét lakat alatt őrzött titok, de már a kiszivárgott hírek szerint biztosra vehető, hogy megvalósul a nagyváradi egyesületek vágya: felállítják az önálló nagyváradi kerületet. A terv az, hogy a Körösvidéki kerület továbbra is külön kerületként mű-

ködjön, csak a nagyváradi csapatokkal csappanna a létszáma. A Nagyváradi kerületben is I. és II. osztályú csapatok működnének s a más kerületekben működő Bihar megyei egyesületekkel egészítenék ki a létszámot.

Férfi ruhákat, használtakat legjobban árón vehet, eladhat

MOLNÁR

használt ruhák üzletében Bemer-tér 1. (udvarban) hívásra házhoz járók.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei:

Kedden és szerdán este: Vén diófa

Vén diófa, az idény legnagyobb sikerű operett-újonsága kedden és szerdán este van a színház műsorán elsőrendű szereposztásban. Csupa humor és vidámság.

Szerdán délután olcsó helyárrakkal a legkacagatóbb operett a Csak egy asszony van a világon... kerül színi-
re.

Csütörtökön este *Bolond Ásvayné* olcsó helyárrakkal kerül színi-
re. Hottó Évával a címszerepben.

Idegen asszony, Vándor Kálmán legújabb színművét pénteken premier bérlet keretében mutatja be a szin-

ház. Szombaton este A-bérlet.

HETI MŰSOR:

Kedden este: *Vén diófa*.

Szerdán délután: *Csak egy asszony van a világon*.

Szerdán este: *Vén diófa*.

Csütörtökön este: *Bolond Ásvayné*.

Pénteken este: *Idegen asszony* — premier bérlet.

Szombaton délután: *Mosoly országa*. Szombaton este: *Idegen asszony* — A bérlet.

Vasárnap d. u.: *Gyöngyvirágos huszárcsákó*.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása

Ács Tibor, Széchenyi tér 6.

RÁDIÓ

PÉNTEK, JANUÁR 8.

Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Sovinszky László szalonzenekara.
- 11.15 Lalo: d-moll gordonkaverseny. — Előadja Maurice Marschal.
- 11.40 Dr Somogyi Béla egészségügyi tanácsos orvosi előadása.
- 12.10 Melles Béla-zenkar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 A Rádiózenekar műsorából.
- 15.20 A Budapesti honvéd őrszázalój zenkara.
- 16.00 Edecs anyanyelvünk. Halász Gyula előadása.
- 17.00 Hadilobogó alatt. Közvetítés a m. kir. honvéd folyamierők ujmunkaképzéséről. Vezeti Budinszky Sándor. Hangfelvétel.
- 17.25 J. S. Bach: Kantáta kétszólamra. hegedűkísérettel.
- 17.50 Sportközlemények.
- 18.00 Német hallgatóinknak.
- 18.20 Magyar népmuzsika. Irta és összeállította dr Molnár Imre, a Zeneművészeti Főiskola tanára.
- 19.05 Gécsy Barnabás zenekara.
- 19.20 Major Tamás verseket mond.
- 19.35 Kereszty Jenő játszik a belvárosi főplébánia-templom orgonáján.
- 20.00 Juhász Géza felolvasása.
- 20.20 Rádiózenekar.
- 22.10 Farkas Józsa cigányzenekara.
- 22.50 Táncczene.

Budapest II.

- 18.40 A Székesfehérvári Zenekar hangversenye.
- 21.00 Gyorsírótanfolyam.

SZOMBAT, JANUÁR 9.

Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemé-

- nyek. Reggeli zene.
- 10.15 Országos Postászenekar.
- 11.15 Kamarazene.
- 11.40 A közellátásügyi miniszterium előadássorozata.
- 12.10 Folyamérők szalonzenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Rácz Bercy cigányzenekara.
- 15.20 Háborús dalok.
- 15.45 Dr Rónai András egyetemj tanár előadása.
- 16.05 Hj. Jahn Antal harmonikaegyüttese.
- 17.00 A szlovák rádió műsorából: Könyvű zene. Hangfelvétel.
- 17.35 Thury Lajos elbeszélése.
- 17.55 Rádiózenekar.
- 19.05 Hangképek innen-onnan.
- 19.30 Orlay tánczenekar.
- 20.00 A színész nem ember. Játék egy felvonásban.
- 20.25 Bura Sándor cigányzenekara.
- 21.00 Lukács Margit verseket mond.
- 21.15 Indulók.
- 22.10 Szórakoztató zene.
- 23.10 Filmdalok.

Budapest II.

- 18.40 Perényi Gabriella énekel.
- 19.05 A földművelésügyi miniszterium mezőgazdasági felőrája.
- 19.30 Magyar női vonózenegy.
- 20.20 Dr Szendrey Ákos néprajzi előadása.
- 20.40 Filmdalok.

Zakar András

Tihamér püspök élete

ahogyan kortársai látták

Ara füzve 4, kötve 5 Pengő.

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.

Kapható könyvosztályunknál.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Briliánsok, aranyat, ezüstöt veszek Viktor ékeszeréz. Rákóczi-ut 3. 356

Jókarban levő fekete télikabát eladó. Sztaroveszky-u. 44. 631

Eladók regények. Dr Baditz, Miskolc. 611

Aranyat, ezüstöt, briliánsot vásárol Tarján óras-ékeszeréz, Rákóczi-ut 8. 185

Pajmalmák olcsón beszerezhetők, üres ládák eladók Szacsavay-u. 17. Pincében. 581

Aranyat, ezüstöt, dragaköveket veszek. Haslinger ékeszeréz. Rákóczi-ut 2-g. szám 363

Ingatlan

Eladó sok ingatlan. **Köicsönök** kaphatók betáblázásra. **Jelinek** ingatlan-iroda. Teleki-u. 2. irodai órák 9-től 2-ig. 625

Állást nyee

Keresek bank, pénzügyi vagy kereskedelmi ügyekben jártas nyugdíjas férfit, ki levelezést, pénztárkezelést vállal. Gábris, Ráday Gedeon-u. 39, délután 1—3-ig. 632

Éves gyakorlattal rendelkező cukorkagyári munkásnőket felvesz „Mignon” csokoládéház, Szaniszló-u. 2. 630

Állást keres

Villanyszerelő, aki önállóan dolgozik, azonnali állást keres vidékre is. Címét a kadéba. 629

Különféle

Paragázzal poloskát, molyt, petéit mindenből felelősséggel irtja. Csutorás Szilgigeti-u. 7. Telefon 14—21. 664

Szabó Ferenc Gyorsíró- és Gépiskolájában

Nagyvárad, Sal Ferenc-utca 12.

(Eng. szám: 3329—1941—42.) január 7-én új tanfolyam kezdődik. Jelentkezni lehet 4-től. Védőknek vasúti kedvezmény. Telefon 34—05.

ZIPPZAR szakszerű javítása Jakab műszerésznél, Kossuth-utca 5.

LAKATOS

műhelyemet megnyitottam Torna-

u. 1/a. alatt. Mindenféle speciális

lakatos-munkák és lakatosáru tö-

megcikknek szakszerű készítése. —

Wertheim-zár nyitás-készítés

KOLOZSVARY JÓZEF

lakatosmester.

Elveszett

Elvesztettem fekete bőr ridikülömet Bunyitayliget utcán. Becsületes megtaláló 10 pengő jutalmat kap. Pál-utca 10. Pelesné. 633

KIADÓTULAJDONOS.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Felelős szerkesztő

Dr. Paál Árpád

religió kiadó:

Dr. Scheffler Ferenc

Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t.

Dezső-utca 5. szám.

kőrforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi